

Folketingets Kommunaludvalg

Sagsnr.
2013-05189

Doknr.
74597

Dato
18-03-2013

Folketingets Kommunaludvalg har d. 8. februar 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 5 (L 132) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Dennis Flydtkjær (DF).

Spørgsmål nr. 5:

”Hvilke kontrolforanstaltninger vil ministeren foranstalte for at sikre, at kildekoden i systemet er sikkert og bl.a. ikke tæller op på en forkert måde?”

Svar:

I ministeriets høringsnotat over lovforslaget, afsnit 8.1., side 26 f, er angivet følgende om kvalitetssikringen af systemet generelt, der også omfatter revision af kildekoden. Relevante dele af de følgende afsnit er også gengivet i lovforslagets bemærkninger, afsnit 4.2.:

”Ministeriet er opmærksomt på vigtigheden af, at systemet kvalitetssikres grundigt for at opnå en uproblematisk og sikker afvikling af valget – ikke mindst set i lyset af internationale erfaringer på området. Ministeriet vil i kraft af den centrale udvælgelse af valgssystemerne og i kraft af den bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom, der foreslås i lovforslaget, få adgang til at stille krav herom.

Der vil aldrig kunne opnås en fuldstændig garanti for, at e-valgsystemet ikke kan kompromitteres. For at imødegå de risici, der er forbundet med et valg, er det vigtigt, at der fastsættes en tilstrækkelig ramme for kvalitetssikring og revision, der sikrer, at eventuelle problemer bliver afdækket og rettet rettidigt, og at der er behørig kontrolforanstaltninger på plads til at sikre, at eventuelle fejl og forsøg på misbrug bliver opdaget.

Der vil derfor blive gennemført kvalitetssikringsinitiativer ved udvikling, produktion og drift af e-valgsystemet. Der vil blandt andet blive stillet krav om kvalitetssikring af design, af enkeltkomponenter i software og hardware og af det samlede system.

Kvalitetssikringen tænkes gennemført som en kombination af blandt andet følgende initiativer:

- Egenkontrol, hvor systemleverandøren selv gennemfører og dokumenterer kvalitetssikring, inden systemet leveres til kommunen. Herigennem sikres det, at leverandøren arbejder professionelt med kvalitet, og at eventuelle fejl rettes tidligt i forløbet.
- Uvildig kontrol af en professionel tredjepart, som udpeges af ministeriet. Dette kan f.eks. være sikkerhedsreview og sikkerhedstest. Herigennem sikres det, at der foretages en uvildig gennemgang af alle dele af systemet, før systemet tages i brug.

- Kontrol ved en følgegruppe. Udviklingen af den relevante løsning vil blive fulgt af en uafhængig følgegruppe nedsat af ministeriet med udvalgte sagkyndige, forskere, repræsentanter for relevante brugergrupper, herunder personer med handicap m.v. Herigennem sikres en bredere folkelig kontrol med systemet, og at systemet bliver udformet, så det er egnet til at imødekomme særligt de krav om brugervenlighed og sikkerhed, som vil blive stillet i forbindelse med udbudet.
- Offentlighedens kontrol. Ministeriet vil overveje, hvilke krav der skal stilles i forhold til en åben kontrol med hard- og softwaren samt med kildekode m.v.

Ministeriet er endvidere opmærksomt på de fordele, der knytter sig til et krav om, at den anvendte teknologi til valgbehandlingen alene må kunne udføre denne opgave, og vil inddrage disse i ministeriets overvejelser om fastsættelse af kravspecifikationen til udbudet.

Gennemførelsen af kvalitetssikringsinitiativerne skal rapporteres til og godkendes af ministeriet, der vil rådføre sig med relevant ekspertise, hvis ministeriet ikke selv besidder den nødvendige kompetence til reelt at kunne vurdere det, der indrapporteres.

Alle initiativer vil blive underlagt særlige kvalitetskrav for at sikre, at initiativerne er gennemført, og at eventuelle identificerede sårbarheder er blevet behørigt behandlet inden valgets afholdelse. Som en del af projektet omkring e-valg vil ministeriet udarbejde de præcise rammer for kvalitetssikring og revision, herunder hvilke revisionserklæringer m.v. der skal forelægges ministeriet i forskellige faser af projektet.

Således vil kvalitetssikring af systemet være en kombination af initiativer, der varetages af forskellige interessenter, herunder offentlig kontrol, og ikke alene blive overladt til enkelte private firmaer.”

Hertil kan jeg tilføje, at der konkret i forhold til revision af kildekoden vil blive stillet de relevante krav i overensstemmelse med anerkendte standarder herfor til kvalitetssikring af systemet, herunder krav til leverandørens udviklingsmetode og egenkontrol (egen kildekode review, egne test af systemet, m.v.) samt uvildig tredjepartskontrol, herunder gennemførelse af funktionelle test, sikkerhedstest og revision af kildekode og procedurer.

Ud over de forudgående kvalitetskontroller, revisioner og test af system og kildekode, er der i lovforslaget også indbygget et system til efterfølgende kontrol af, at stemmeoptællingen er foregået korrekt og ikke er fejlbehæftet: muligheden for *manuelle kontroloptællinger*.

Det er en af grundene til, at der ifølge lovforslagets bemærkninger (afsnit 4.4. samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, under afsnittet om forslaget til folketingsvalglovens § 74 b, stk. 4, nr. 4) vil blive stillet som mindstekrav, at der fortsat skal være en fysisk manifestation af stemmen. Denne kan enten bestå i en manuelt udfyldt papirstemmeseddel, der blot er scannet og optalt digitalt, eller af et papirspor printet af en stemmemaskine med vælgerens tilkendegivelse af vedkommendes valg, som efterfølgende skal ilægges af vælgeren i en digital stemmekasse, hvor papirsporet scannes og stemmen optælles. Ved at holde fast i, at stemmen stadig skal være afmærket på et stykke papir i en eller anden form, gives der mulighed for at gennemføre en fuldstændig eller delvis kontroloptælling af den digitale stemmeoptælling.

I lovforslagets bemærkninger, afsnit 4.4., er endvidere angivet følgende om den manuelle kontroloptælling:

”Det forudsættes, at der vil blive stillet krav til en leverandør af et system for digital stemmeafgivning om, at systemet skal producere en fysisk manifestation af stemmen, der skal indgå i en eventuel manuel kontroloptælling, dvs. i form af et print af stemmen

eller lignende. Grunden hertil er dels, at det skal være muligt for vælgeren at verificere, at den ikkepersonhenførbare stemme, der er gengivet på den fysiske manifestation af stemmen, er identisk med den stemme, som vælgeren har markeret ved hjælp af stemmeterterminalen, dels at valgmyndighederne skal have mulighed for at foretage en manuel optælling af de afgivne stemmer både i tilfælde af, at det digitale stemmeoptællingsmodul bryder sammen, og til kontrolformål.”

Skulle der ved kontroloptællingen vise sig at være en uoverensstemmelse mellem det digitalt optalte og det manuelt kontroloptalte resultat, herunder ved sammenholdelsen med stemmeseddelregnskabet, og har denne diskrepans ikke en naturlig forklaring, der kan udelukke, at der er tale om en systemfejl, vil ministeriet naturligvis stille krav om, at systemet – herunder kildekoden – skal gennemgås efterfølgende og fejlrettes, samt at der skal foreligge dokumentation herfor, før systemet igen kan blive godkendt til anvendelse ved lovbestemte valg i Danmark.

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager